

CENTRINĖ PROJEKTŲ VALDYMO AGENTŪRA

ATSINAUJINANČIŲ ENERGIJOS IŠTEKLIŲ (SAULĖS ŠVIESOS JĖGAINIŲ IR SAULĖS ŠVIESOS KOLEKTORIŲ) ĮDIEGIMAS ŽEMĖS ŪKIO PRODUKCIJOS DŽIOVINIMUI IR KITIEMS GAMYBINIAMS PROCESAMS

Pavadinimas

**LIETUVOS RESPUBLIKOS ŽEMĖS ŪKIO MINISTERIJA;
VEIKSMO PLĖTOTOJAS - NACIONALINĖ MOKĖJIMO AGENTŪRA**

Institucija, įgyvendinanti veiksmą

VERTINIMO IŠVADA

I DALIS

VEIKSMO/PROJEKTO ATITIKIMO DNR PLANO TISKLAMS IR BENDRIESIEMS REIKALAVIMAMS VERTINIMAS

NR.	REIKALAVIMAS	CPVA IŠVADA
1.1.	Veiksmo/Projekto veiklos bei jų siejami rezultatai ir rodikliai atitinka DNR plano tikslą ir sąlygas	DNR plano investicijų sritis – „Klimato kaita ir energetika“. Investicijų subsritis – „Didesnis atsinaujinančių energetikos išteklių naudojimas“. Veiksmas prisideda prie poveikio aplinkai ir klimato kaitai mažinimo (didina energijos vartojimo efektyvumą, atsinaujinančių energijos šaltinių naudojimą, mažina energijos sąnaudas ir nuostolius). Veiksmas prisideda prie įpareigojimo Lietuvai 2021–2030 m. laikotarpiu sumažinti 9 proc. išmetamų ŠESD metinį kiekį sektoriams (įskaitant žemės ūkį), nepriklausantiems ES taršos leidimų prekybos sistemai, nustatyto 2018 m. gegužės 30 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamente (ES) 2018/842,

		<p>vykdymo. Pagal Paryžiaus susitarimą Lietuva įsipareigojo bendrai su ES ir jos valstybėmis narėmis 2021–2030 m. laikotarpiu mažiausiai 40 proc. sumažinti išmetamųjų ŠESD emisijų kiekį, palyginti su 1990 m., ir iki 27 proc. padidinti apsirūpinimą energija iš atsinaujinančių šaltinių bei 27 proc. padidinti energetinį efektyvumą.</p>
<p>1.2.</p>	<p>Veiksmas/Projektas atitinka kitus Bendruosius Veiksmo reikalavimus</p>	<p>Veiksmas orientuotas į žemės ūkio ūkius, kurių naudojamas žemės plotas yra ne didesnis kaip 300 ha (šiam segmentui priklauso apie 99 proc. visų ūkių, kurie sunaudoja apie 80 proc. lengvatinio akcizo tarifo energetinių išteklių). Veiksmas bus įgyvendinamas skėtinio būdu (projektų atrankos konkursas), sudarant eilę pagal surinktą balų skaičių (prioritetiniai balai nustatyti atsižvelgiant į ūkinės veiklos kuriamą pridėtinę vertę ir gaminamos produkcijos Lietuvos rinkos aprūpinimo laipsnį). Finansavimo intensyvumas – 40 proc. (paramos dydis 1 kW galios įrengimui – apie 360 Eur be PVM). Remiantis koncepcijoje pateiktomis prielaidomis, kad 1 kW galios instaliavimo kaina 900 Eur be PVM, o vienas ūkis instaliuos vidutiniškai apie 30 kW galios saulės jėgainę tikimasi, kad įgyvendinus veiksma, saulės šviesos energijos jėgainės instaliuos 463 ūkiai (veiksmo koncepcijoje numatytas produkto rodiklis), o instaliuota saulės šviesos energijos jėgainių bendra galia žemės ūkio ūkiuose sudarys 13,8 MW (<i>veiksmo koncepcijoje numatyta kaip produkto rodiklis, tačiau laikytina rezultato rodikliu</i>).</p> <p>Pasiūlymai:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Nusimatyti papildomą veiksmo rezultato rodiklį – per metus veiksmo apimtyje suinstaliuotų saulės jėgainių pagaminta energija (GWh). Pagal koncepcijoje pateiktas prielaidas siektinas kiekis galėtų būti apie 13,8 GWh, o rodiklio pasiekimas galėtų būti pamatuotas 2023 m. pr., projektų vykdytojams (ūkiams, kurie veiksmo apimtyje instaliuos saulės jėgaines) pateikus informaciją apie metinį per 2022 m. pagamintą energijos kiekį. 2. Žemės ūkio ministerija turi siekti, kad veiksmas atitiktų Nacionalinį energetikos ir klimato srities veikslių planą 2021–2030 metams, o veiksmo įgyvendinimui būtų investuojamos Ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo plano (<i>ang. Recovery and Resilience</i>) lėšos.

		<p>Išlyga. Iki kvietimo teikti paraiškas paskelbimo Žemės ūkio ministerija turi kreiptis į LR konkurencijos tarybą ir gauti išvadą dėl valstybės pagalbos taikymo. Gavus LR konkurencijos tarybos išvadą, esant poreikiui, valstybės pagalbos schema turi būti notifikuota Europos Komisijoje.</p> <p>Rizika. Dėl sąlyginai trumpo veiksmo įgyvendinimo laiko ir galimo nepakankamo tikslinės grupės suinteresuotumo nebus pateikta pakankamai paraiškų / nebus pasirašyta pakankamai projektų įgyvendinimo sutarčių, dėl to gali būti nepasiekti veiksmo produkto ir rezultato rodikliai ir (arba) pilnai nepanaudota veiksmo investicijoms skirta suma.</p>
--	--	---

II DALIS
VEIKSMO/PROJEKTO GALIMYBĖS BŪTI KOKYGIŠKAI PARENGTAM IR ĮGYVENDINTAM, LAIKANTIS
DNR PLANO TERMINŲ, VERTINIMAS

NR.	REIKALAVIMAS	IŠVADA
1.1.	Numatoma Veiksmo/Projekto įgyvendinimo pradžia	2021-01-07 (kvietimo teikti paraiškas pradžia)
1.2.	Numatomi Veiksmo/Projekto įgyvendinimo terminai	2021-12-31
1.3.	Numatomas Veiksmo projektų kvietimų ir išlaidų išmokėjimo grafikas	<p>2021-01-07 – 2021-02-26 kvietimas ir paraiškų teikimas 2021-03-01 – 2021-04-29 paraiškų vertinimas 2021-04-30 – 2021-05-14 projektų sutarčių pasirašymas 2021-05-17 – 2021-12-05 projektų įgyvendinimas, mokėjimo prašymų vertinimas, mokėjimų atlikimas</p> <p>Rizika. Ilgiau nei planuojama užsitęsus valstybės pagalbos procedūrų derinimui, kvietimo teikti paraiškas paskelbimo terminas gali būti vėlesnis, dėl ko reikėtų trumpinti kitų veiksmo veiklų įgyvendinimo laikotarpius.</p>

III DALIS
VEIKSMO/ PROJEKTO ILAGALIKIO FINANSINIO IR SOCIALINIO EKONOMINIO TVARUMO VERTINIMAS

VERTINIMO OBJEKTAS	CPVA IŠVADA ¹
1. Išlaidos suplanuotos ir paskaičiuotos tinkamai	
1.1. Investicijos	5 000 000 Eur (40 proc. išlaidų be PVM, ūkių patirtų saulės šviesos jėgainėms įsirengti, kompensavimas). Vertinat rinkoje 1 kW saulės jėgainės įsirengimo kainą (~900 Eur / kW) ir planuojamus rezultatus (bendra suinstaliuota galia 13,8 MW), laikoma kad numatyta kompensavimo suma yra pagrįsta
1.2. Reinvesticijos	Veiksmo ataskaitiniu laikotarpiu (15 m.) reinvesticijos nenumatytos dėl sąlyginai ilgo saulės jėgainių tarnavimo laikotarpio (gamintojai saulės moduliams teikia garantijas nuo 10 iki 25 metų)
1.3. Veiklos išlaidos ²	Į investicijų apimtį yra įtrauktos veiksmo įgyvendinimui reikalingos administravimo išlaidos 2021 m. - 36 079 Eur (biudžeto lėšos NMA veikloms finansuoti), tačiau iš DNR plano nėra prašomos.
2. Investicijų likutinė vertė suplanuota ir paskaičiuota tinkamai	Atsižvelgiant į veiksmo pobūdį, likutinė vertė nėra skaičiuojama
3. Veiklos pajamos³ suplanuotos ir paskaičiuotos tinkamai	Veiksmas pajamų negeneruos
4. Finansiniai rodikliai korektiškai apskaičiuoti	
4.1. FGDV investicijoms ⁴	-5 056 137 (neigiama šio rodiklio reikšmė parodo, kad veiksmas finansiniu požiūriu neatsiperkantis ir nėra generuojantis pajamas, atsiperkamumas vertinamas per socialinius - ekonominius rodiklius)
4.2. FNIS ⁵	-
5. Išorinio socialinio ekonominio poveikio (naudos / žalos) apskaičiavimas	
5.1. Komponentai pasirinkti korektiškai	Investicijos nukreiptos į poveikio aplinkai ir klimato kaitai mažinimą, skatinant atsinaujinančių energijos šaltinių naudojimą bei mažinant energijos

¹ Jei Veiksmo/Projekto vertinimo metu sumos buvo tikslintos, apie tai pažymima, nurodant konkrečias sumas ir CPVA vertinimą.

² Nurodoma bendra ir vidutinė metinė suma.

³ Nurodoma bendra ir vidutinė metinė suma.

⁴ Finansinė grynoji dabartinė vertė (FGDV) – būsimų Veiksmo/Projekto pajamų ir (investicijų ir veiklos) išlaidų skirtumo dabartinė vertė

⁵ Finansinės naudos ir išlaidų santykis (FNIS) – būsimų Veiksmo/Projekto pajamų ir veiklos išlaidų grynujų dabartinių verčių santykis.

	<p>sąnaudas ūkio subjektams. Įgyvendinus investicijas numatoma, kad veiksmas leis ūkio subjektams pakeisti elektros energijos gamybos šaltinį, tokiu būdu prisidės prie poveikio klimato kaitai mažinimo bei energinių išlaidų sutaupymo.</p> <p>Skaičiuojant projekto ekonominę-socialinę naudą pasirinkti šie naudos komponentai:</p> <ul style="list-style-type: none"> - anglies dioksido (kaip šiltnamio efektą sukeliančių dujų) emisijos sumažėjimas; - energijos sąnaudų sumažėjimas dėl energijos šaltinio pakeitimo.
5.2. Naudos / žalos mastas įvertintas korektiškai	<p>SE naudos komponentai vertinti remiantis prielaidomis:</p> <ul style="list-style-type: none"> - 1 kW galios įrengimo kaina 900 Eur be PVM; taikant 40 proc. finansavimo intensyvumą ir ūkinių subjektų nuosavą indėlį, galima suinstaliuoti apie 13889 kW suminę saulės jėginių galią; - vienos kW instaliuotos galios ŠESD sutaupymai [CO₂ ekv.] – 1,6 kg; CO₂ evk. kaina – 25 Eur / tona; - 50 proc. saulės jėgainės pagamintos saulės energijos ūkio reikmėms sunaudojama iš karto, 50 proc. susigrąžinama iš tinklų (taikant ESO nustatytą 0,05203 Eur / kWh tarifą). <p>Atsižvelgiant į planuojamas veiklas bei pateiktas prielaidas socialiniam ir ekonominiam poveikiui vertinti laikoma, kad veiksmas yra naudingas įgyvendinti, o nauda viršija išlaidas daugiau nei 2,5 karto.</p>
6. Ekonominiai rodikliai	
6.1. EGDV ⁶	7 779 380
6.2. ENIS ⁷	2,54
7. Veiksmo rezultatų poveikis viešiesiems finansams	<p>Įgyvendinus veiksma planuojamos 9 020 Eur veiklos palaikymo išlaidos 2022-2026 m. (NMA administravimo išlaidos planuojamai vykdyti projektų po sutartinių įsipareigojimų stebėsenai).</p> <p>Veiksmo skaičiuoklėje taip pat numatytos veiklos palaikymo išlaidos 2027-2036 m. laikotarpiui (po 1 804 Eur kasmet), tačiau atsižvelgiant į veiksmo palaikymo veiklų pobūdį, darytina išvada, kad šioms išlaidoms poreikio</p>

⁶ Ekonominė grynoji dabartinė vertė (EGDV) – būsimų Veiksmo/Projekto socialinės ekonominės naudos ir patiriamų išlaidų dabartinė vertė.

⁷ Ekonominės naudos ir išlaidų santykis (ENIS) – būsimos Veiksmo/Projekto socialinės ekonominės naudos išlaidų dabartinių verčių santykis. **Jei prielaidos kelia abejonių, papildomai įvertinamos socialinės ekonominės naudos kiekio prielaidos, kad ENIS reikšmė būtų artima 1.**

	nebus, todėl jos nevertinamos kaip veiksmo rezultatų poveikis viešiesiems finansams. Saulės modulių priežiūra ir aptarnavimas įgyvendinus veiksmą pereis privatiems ūkiams, todėl skaičiavimuose šios išlaidos nėra vertinamos.
7.1. Veiksmo/Projekto rezultato palaikymui reikalinga metinė lėšų suma įvertinta	Po 1 804 Eur metams 5 metų laikotarpiui po veiksmo įgyvendinimo
7.2. Numatomas rezultato palaikymo finansavimo šaltinis	Biudžeto lėšos (NMA veikloms finansuoti)

Vertinimą atlikusių administruojančiosios institucijos darbuotojų ir ekspertų vardas, pavardė, parašas

1. Irma Šopienė

2. Egidijus Šerkšnas